

Zonneslag in het Land van het Eeuwig IJs

Illustraties:

Muriel Dielemans

Tekst:

Marie Dielemans

Myriam Dielemans

Beste Collega's,

Professor Niezel, Breekhals en Waaghals zijn er terug om u te helpen in uw milieulessen.

Deze keer halen ze het probleem van het gat in de ozonlaag aan. Zoals altijd gaan ze niet bij de pakken neerzitten en steken ze al snel de handen uit de mouwen.

Betrek ze in uw klasprojecten. Aarzel niet uw leerlingen brieven te laten schrijven of tekeningen op te sturen. Daar houden Niezel, Breekhals en Waaghals van, en ze zullen zeker niet nalaten u te antwoorden!

Ze hebben allemaal hetzelfde adres:

Club van het Land van het Eeuwig IJs
International Polar Foundation
Tweestationsstraat 120A
B-1070 Brussel
België

Beste Ouders,

De lijfspreuk van de leerkrachten is “wat je zaait zal je oogsten”.

We rekenen op u om ons te helpen de passie en verwondering over het land van het eeuwige ijs bij uw kinderen te laten ontkiemen.

Wees ervan overtuigd dat dit kiempje kan uitgroeien tot een diep respect voor de natuur.

Al onze personages zijn dol op tekeningen en brieven! Stuur ze dus maar naar bovenstaand adres.

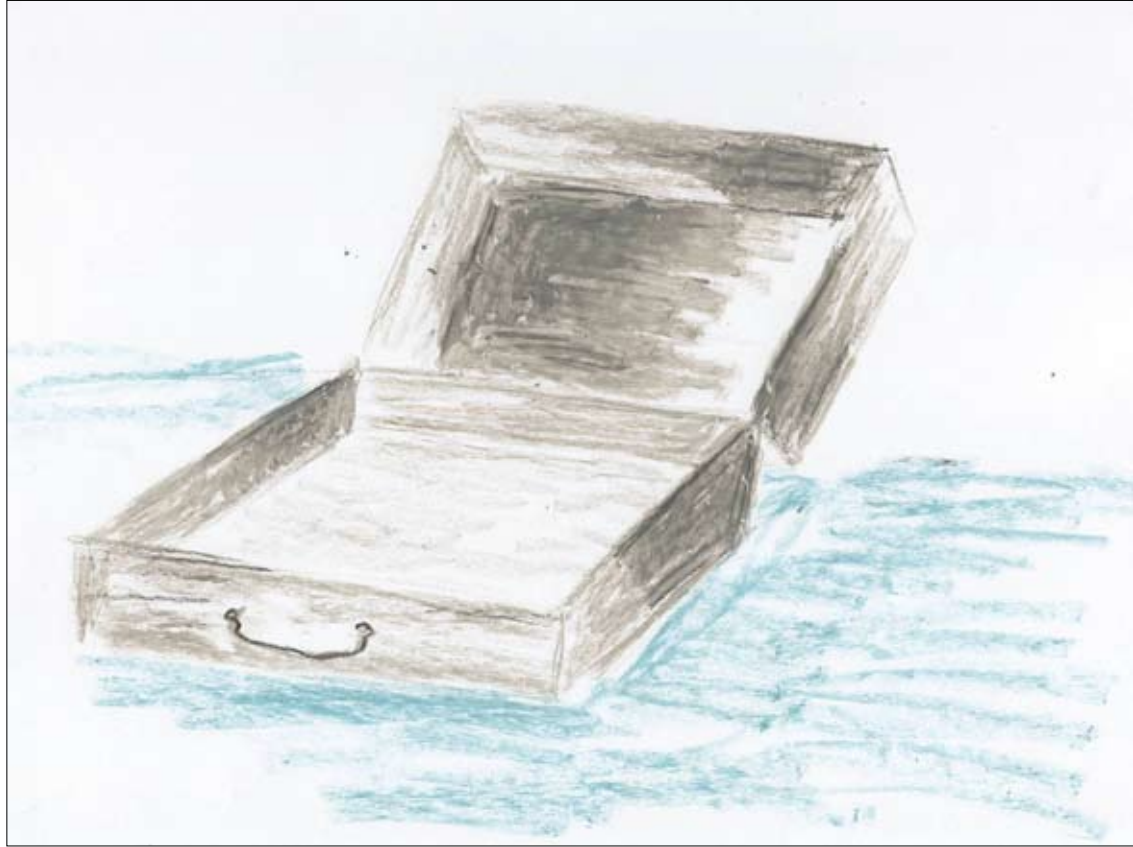

Professor Niezel is een heel bekende geleerde. Hij is heel verlegen en verstrooid. Hij woont in Huppelstad, een mooi dorpje niet zo ver van de zee. Voor intense vriendschappen heeft hij helaas geen tijd, want opgesloten in zijn laboratorium en omringd door zijn potjes en meetinstrumenten ontdekt hij grootse dingen. Toch houden alle konijnen van het dorp van hem.

Ze hadden Professor Niezel echter al een tijdje niet meer gezien...

Juffrouw Liefvoog, de lerares van het dorp, maakte zich zorgen. Dus besliste ze om hem een bezoekje te brengen. In haar grote tas stak ze de heerlijke worteltaart die ze pas had gebakken en vertrok in de richting van het huis van de geleerde.

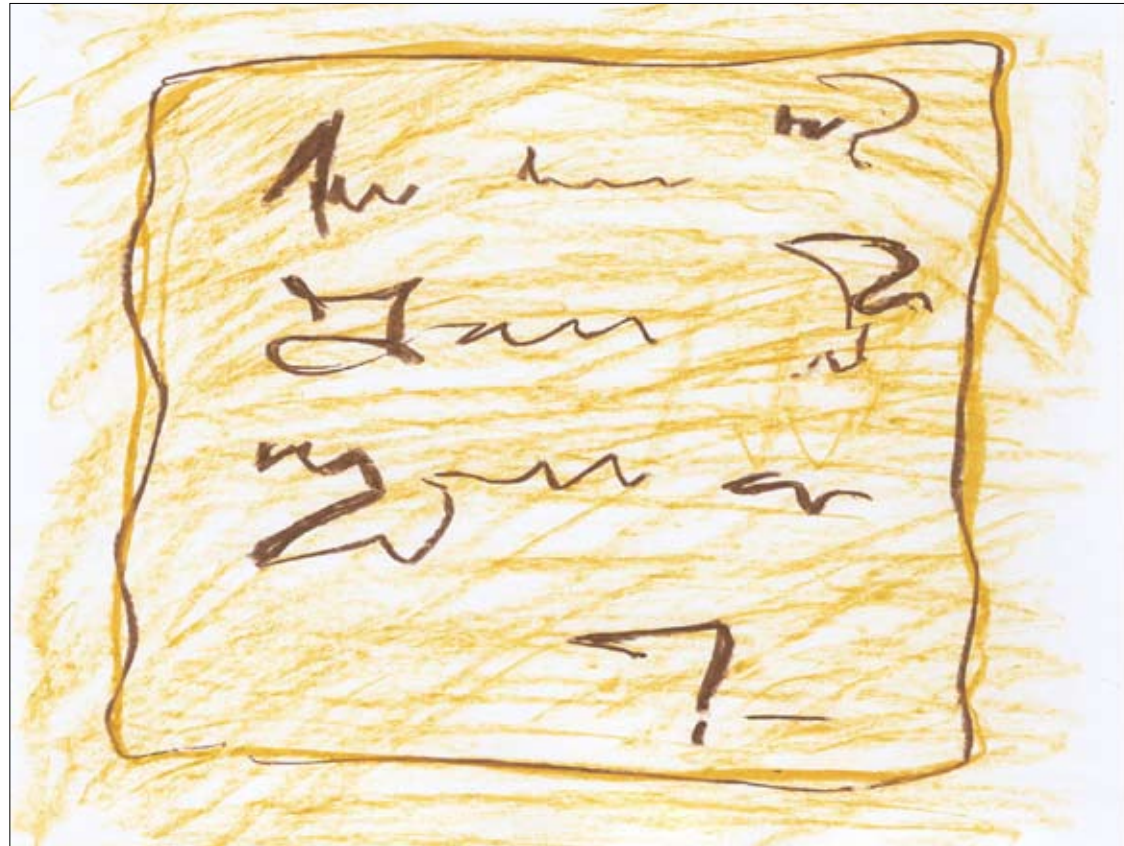

- Yoehoe! Bent u daar, Professor Niezel? Riep Juffrouw Liefhoog door het open raam van het laboratorium.
- Niet voor heel lang meer, antwoordde Professor Niezel.

Nieuwsgierig trad Juffrouw Liefhoog binnen en ontdekte hem druk in de weer met het pakken van een grote koffer.

- Vertrekt u op vakantie? Vroeg ze hem verbaasd.
- Nee, maar ik heb een vreemde boodschap ontvangen. Ik moet weg, antwoordde hij.
- Waarom nemen we geen vieruurtje en vertelt u mij wat er gebeurt, zei Juffrouw Liefhoog bezig.

En ze opende haar grote tas.

Met de mond vol worteltaart, deed professor Niezel zijn verhaal :

- Enkele dagen geleden heb ik deze boodschap ontvangen op mijn computer. Hij haalde een vel papier uit zijn zak. Kijk! Ik heb het uitgeprint.

Juffrouw Liefvoogt las:

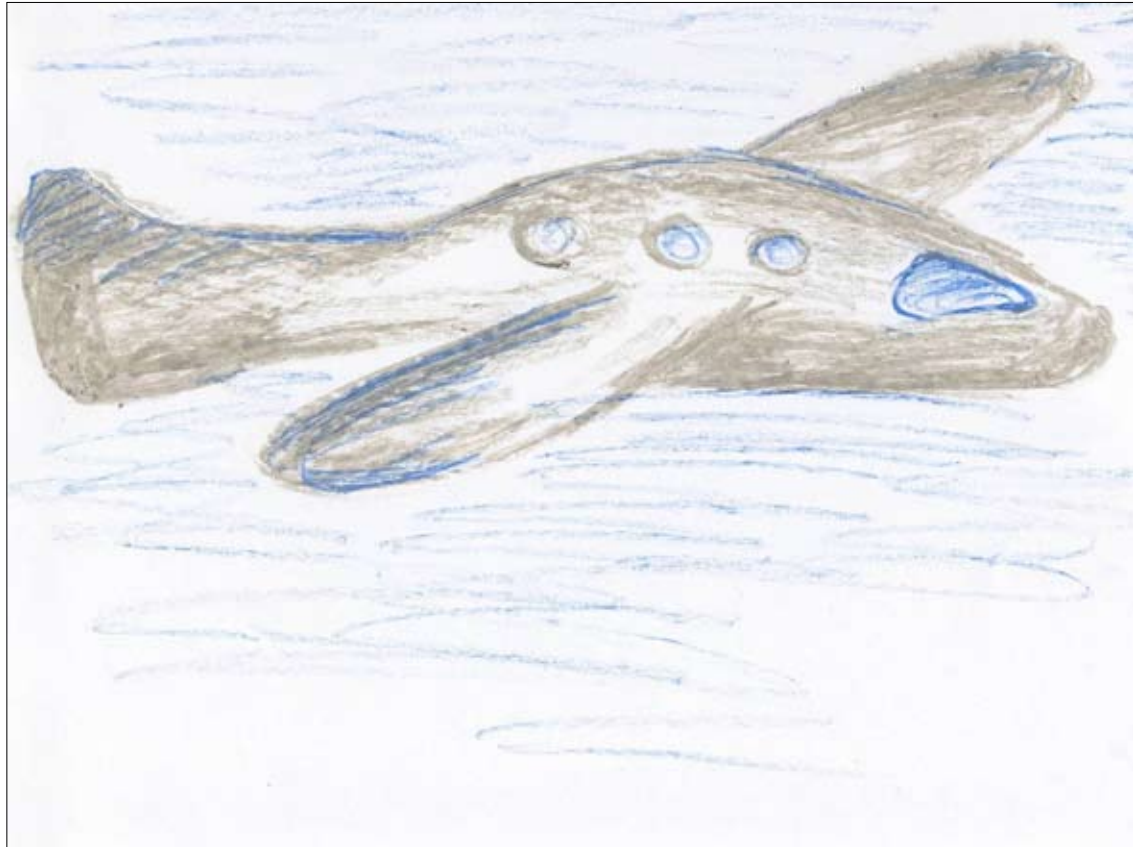
“Verontrustende analyses – Aarde in gevaar – klimaatsverandering – heb hulp nodig”

Getekend: T. Zuidpool

- Wie is "T."? vroeg Juffrouw Liefvoog.
- Ik heb er geen flauw idee van, antwoordde Professor Niezel. Deze boodschap komt van de Zuidpool. Maar er woont niemand op de Zuidpool, er zijn enkel wetenschappers. Dus iemand heeft hulp nodig.
- En uw koffer is bijna klaar! Ging Juffrouw Liefvoog verder. Ik begrijp het al: u bent gek geworden! U wilt naar de Zuidpool vertrekken om iemand te helpen die u niet kent! En wat als dit een grap is?
- Het Klimaat is aan het veranderen, dit is geen grap. Ik wil niet hier blijven en afwachten, antwoordde Professor Niezel.

Juffrouw Liefvoog hielp hem zijn bagage klaar te maken en keerde daarna terug naar huis. Onderweg stopte ze bij ieder huis en verspreidde het nieuws: "Professor Niezel vertrekt naar de Zuidpool."

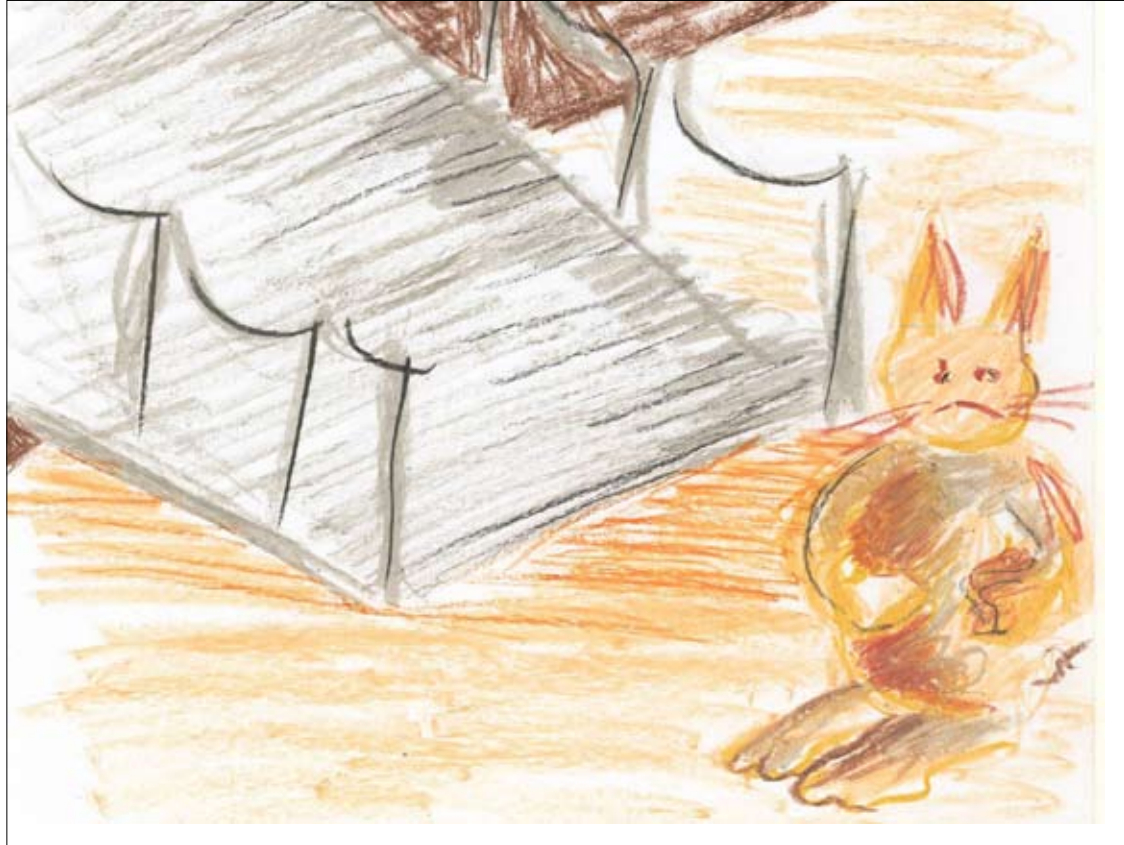

Professor Niezel hield echter niet van reizen. Maar voor zo'n ernstige zaak had hij geen keuze. De reis naar Antarctica werd een lange en vermoeiende tocht tot het meest zuidelijke punt van de bewoonde wereld.

Daarna zou nog een een gevaarlijke lange tocht over zee volgen.

Professor Niezel had in één van zijn boeken gelezen dat er vaak hevige stormen en gigantisch grote golven voorkwamen in de oceaan rond Antarctica. Hij maakte zich dan ook veel zorgen.

- Ik ben zo bang zeeziek te worden, mompelde hij in zijn snorharen. Hij begaf zich in de richting van de haven en ging op zoek naar een plaatsje op de boot naar de Zuidpool.

Toen hij de grootte van het schip zag, gaf dat hem een geruststellend gevoel. Totdat hij de passagiers met verbeterd en bleek gezicht uit de boot zag stappen. De moed zonk meteen terug in zijn schoenen.

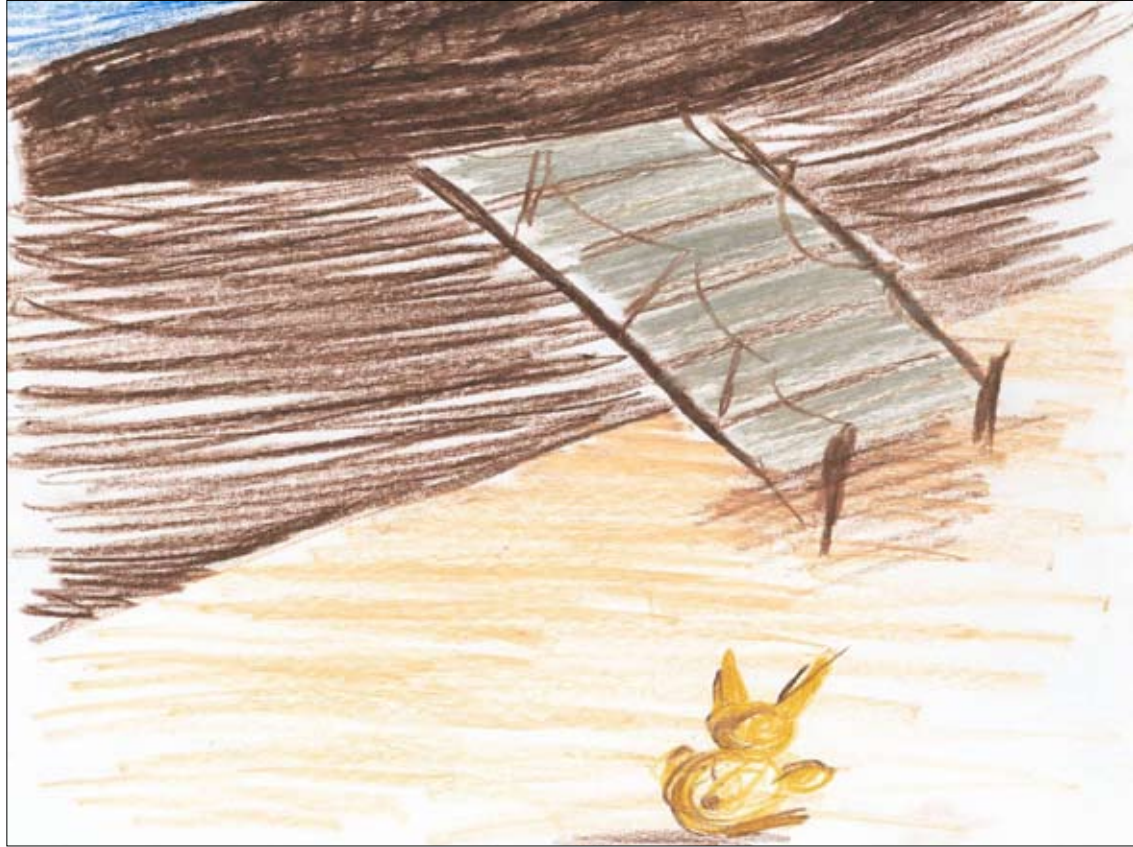
Professor Niezel was er niet gerust in en besloot te wachten tot andere boten zouden aanmeren... maar telkens moest hij met lede ogen ontdekken dat de woelige reis geen pretje zou worden...

De volgende morgen kwam er een groot en elegant wit schip aan. Vooraan op de boot kon men de grote letters van de vogelnaam « Albatros » lezen. De naam stond hem wel aan.

Hij observeerde de konijnen die aan wal gingen. Ze zagen er helemaal niet zeeziek uit.

Professor Niezel besloot daarom zijn kans te wagen en klom aan boord.

En jahoor, hij had een goede keuze gemaakt.

De Albatros was een boot voorbehouden voor wetenschappers. Opdat de experimentenpotjes van de wetenschappers niet omver zouden vallen, was dit schip uitgerust met een superstevige kiel die door de grote golven kon klieven als geen ander. Bovendien kon dit schip zich door het pakijs een weg banen. Het was een heuse ijsbreker!

Welkom. Welkom. begroette de kapitein. Ik zal u uw kajuit tonen. Je zult die gedurende de volledige reis met een andere wetenschapper delen. Het is een bioloog die hele kleine oceaandiertjes bestudeert. Vannacht vertrekt de boot.

Professor Niezel was zo blij dat hij één van zijn koffers op de kade vergat.

- Tôôôet, Tôôôet, weerklonk de sirene van de boot.

Het vertrek naderde. Alle laatkomers moesten in aller ijl aan boord klimmen.

Professor Niezel had net kennis gemaakt met mede- kajuitbewoner.

Professor Niezels blik ging naar de haven. Verbijsterd zag hij zijn koffer daar nog staan.

Op datzelfde moment riep een stem van op de kade:

- Wacht op mij, wacht op mij! Mijn vliegtuig had vertraging, riep een hijgende jongeheer-konijn. Hij was geladen met twee grote koffers en een rugzak.

Professor Niezel haastte zich zo hard om zijn koffer te halen dat hij over een dik koord struikelde waaraan de boot aan de kade vasthing. Hij belandde in de armen van de jongeheer-konijn en samen vlogen ze tegen de vlakte. De koffers sprongen open en hun inboedel vloog overal rond. De wind blies hun gerief nog verder weg.

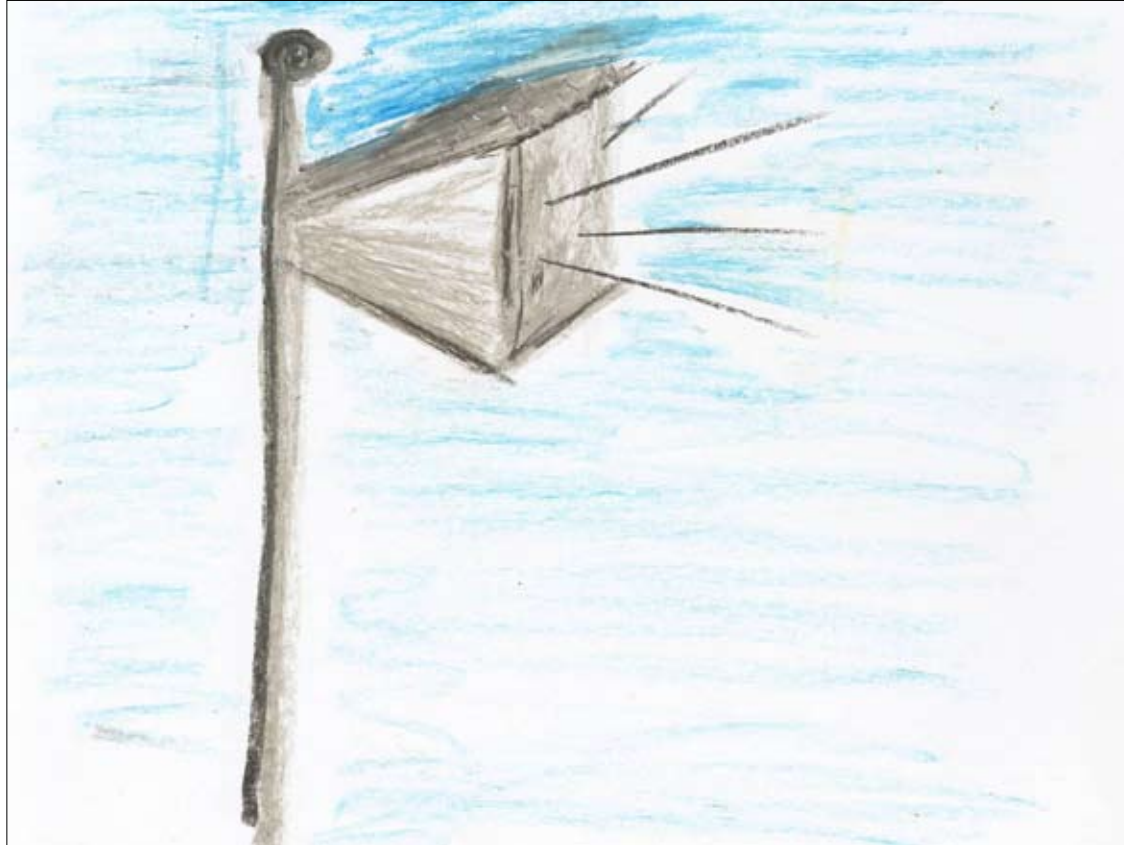

- Maar... bent u niet Professor Niezel? Vroeg de jongeheer-konijn verlegen. Hij krabbelde recht en bracht wat orde in zijn verwarde vacht die voor zijn ogen hing. Ik ken uw werk goed en ik ben heel hard onder de indruk! U bent een ware geleerde.

Professor Niezel was ontroerd. Hij was het niet gewoon complimenten te krijgen.

- Deze namiddag heb ik op de boot vernomen dat u garnalen bestudeert. Ik verheug me erop uw kajuit te delen, beste Dokter Garnaal, antwoordde Professor Niezel onhandig.

De jongeheer-konijn straalde. Hij vond "Dokter Garnaal" een heel liefdevolle bijnaam, ook al bestudeerde hij geen garnalen.

De kapitein van het schip had het ganse tafereel gezien en begon zich te ergeren. Door die twee zou het schip vertraging oplopen. Hij greep ontsteld een luidspreker en riep:

- Komen jullie nog aan boord of niet? Het schip vertrekt in vijf minuten.

Professor Niezel en Dokter Garnaal haastten zich aan boord.

Samen brachtten ze de vele uren door op het scheepsdek.

- Daar! Dokter Garnaal wees iets aan wat op een fontein leek. Het is een walvis die uitademt!
- Oh ja! Ik zie de bult en een rugvin, antwoordde Professor Niezel opgewonden.
- De walvis ademt lucht in en duikt daarna terug in het water, vertelde Dokter Garnaal. Let op! Seffes zullen we haar staartvin te zien krijgen.

Professor Niezel nam zijn verrekijker en bewonderde het spektakel.

- U lijkt de walvissen goed te kennen, zei Professor Niezel.
- Ik bestudeer de kleine diertjes die sterk op garnalen lijken, bekende Dokter Garnaal. Ze zwemmen in scholen van miljoenen exemplaren en vormen het belangrijkste voedsel van vele zeedieren van Antarctica. Ook van de baardwalvissen.

Lachend ging hij verder:

- Trouwens, u zou me Dokter Krill moeten noemen. Dit zou meer toepasselijker zijn.

Maar Professor Niezel luisterde al lang niet meer... Hij dacht opnieuw aan de boodschap. Wie was die mysterieuze "T"?

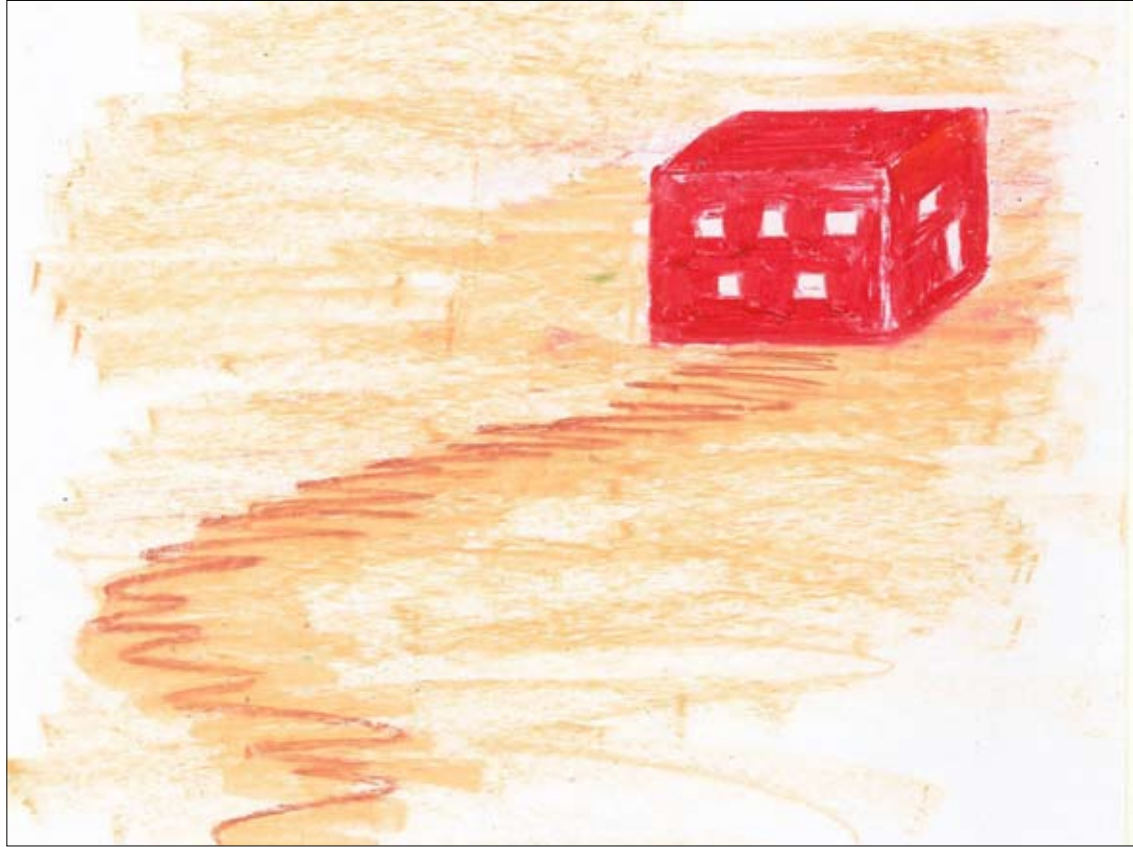
De reis duurde tien dagen.

Professor Niezel ontdekte de ijsbergen, de pinguïns, de zeehonden... Alles was grandioos en buitengewoon prachtig.

Op een stormachtige morgen kondigde de kapitein van het schip aan :

- Continent Antarctica in zicht ! Wees klaar om aan wal te gaan!
- Maar, we zitten nog op volle zee! Merkte één van de reizigers op.
- Het schip meert hier aan, antwoordde
iemand die vroeger al eens was meegereisd. Hier is het water nog diep
genoeg. Maar om nog verder te kunnen moeten we ons met rubberboten
verplaatsen. Ze staan al op het dek klaar.

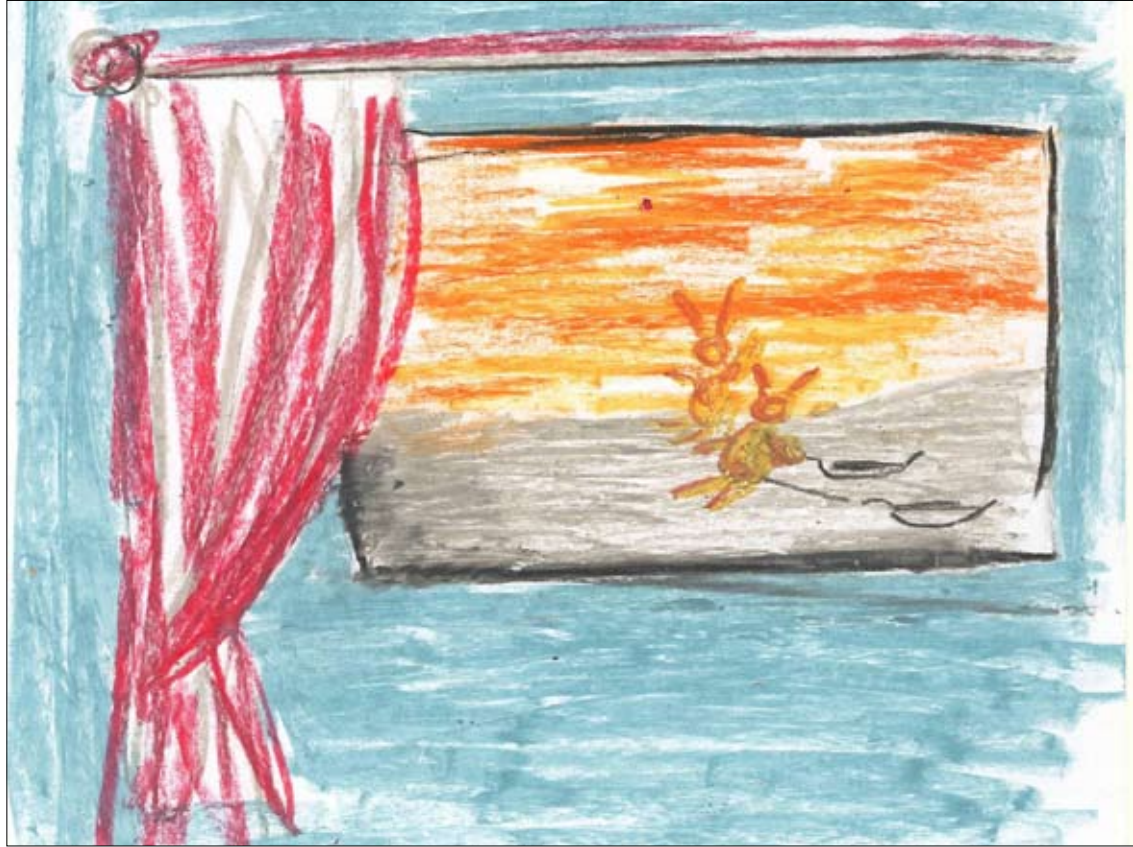

Op het vasteland volgde Professor Niezel zijn reisgenoten. Hij wou niet verloren lopen in deze grote ijzige vlakte zonder wegen.

Al snel werd een grote rode kubus met kleine venstertjes zichtbaar.

- We zijn er! Dit is onze basis!, riep één van de wetenschappers vreugdevol uit.

Professor Niezel was heel gespannen. Hij zou binnenkort de verklaring voor zijn mysterieuze boodschap vinden.

Helaas was er niet veel volk op de basis, en niemand had een naam die met "T" begon.

- Juffrouw Liefhoog had gelijk! Het was zeker een grap, dacht Professor Niezel teleurgesteld.

Die nacht kon hij de slaap niet vatten. Piekerend zette hij zich voor de patrijspoort van zijn kajuit en keek droevig naar het oranje schijnsel van de middernachtzon.

Opeens merkte hij in de verte twee sleeën op die voortgetrokken werden door twee gedaantes. Hij nam zijn verrekijker en herkende Breekhals en Waaghals, zijn twee vrienden, de ontdekkingsreizigers.

- Zijn jullie op vakantie? vroeg Professor Niezel hen heel verbaasd. Hij had helemaal niet verwacht, hier ver van de bewoonde wereld bekenden te ontmoeten.
- Nee, we maken ons zorgen om het Klimaat dat warmer wordt. De onderzoekers hebben hulp nodig, dus hier zijn we dan.
- En u, wat doet u hier? vroeg Breekhals aan de geleerde.

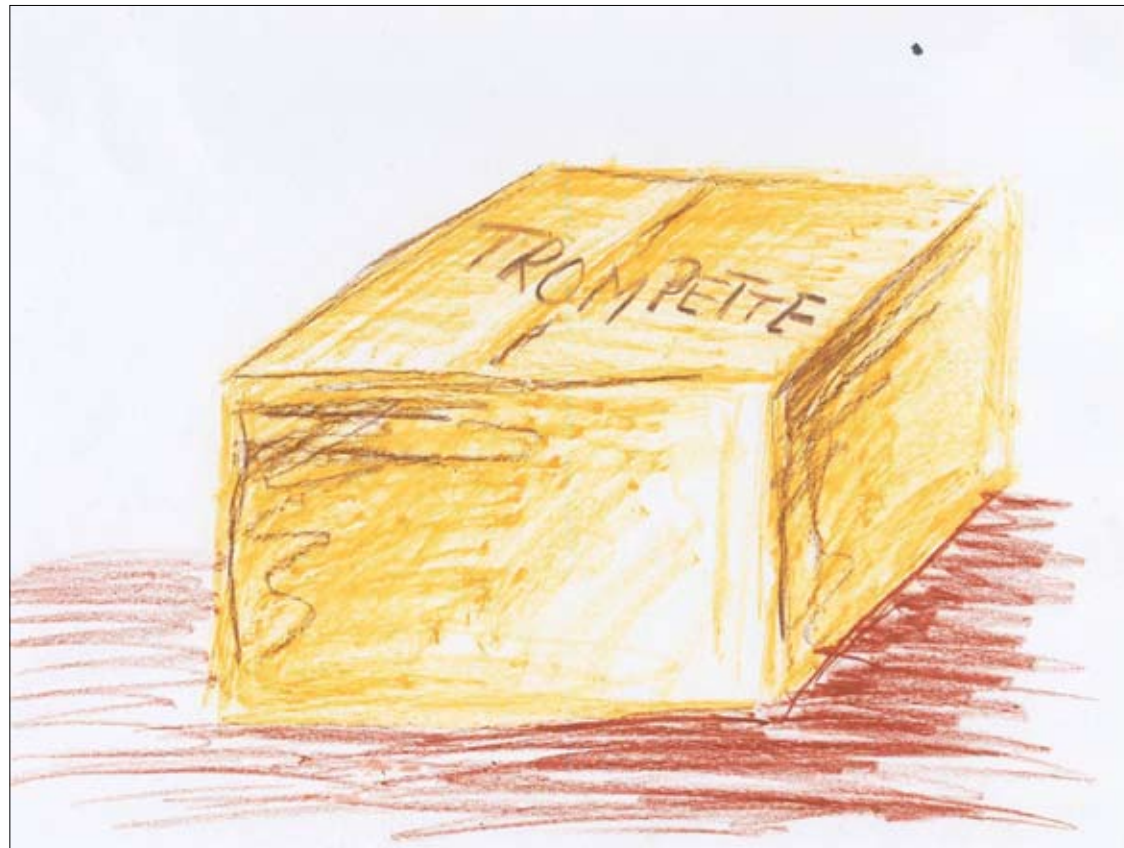
Professor Niezel vertrouwde zijn vrienden ten volle en deed het relaas van zijn tegenslag. Dit luchtte op!

Breekhals en Waaghals schoten in de lach toen ze Professor's verongelijkte uitdrukking zagen.

- Wij weten wie "T" is, zei Breekhals weer ernstig. Morgen stellen we u voor aan een team dat problemen heeft met haar meetinstrumenten.
- We hebben hen trouwens beloofd het nieuwe materiaal te brengen dat per schip is aangekomen, zei Waaghals.
- Laten we nu al vertrekken, antwoordde Professor Niezel ongeduldig.
- Maar, het is nacht! We moeten slapen, ook al is het licht!, zei Waaghals.

Professor Niezel was helemaal in de war door de zon, die tijdens de zomer nooit ondergaat.

Hij bleef de rest van de nacht piekeren.

- Iemand anders dan ik heeft hetzelfde bericht ontvangen, maar wie?

Hij doorzocht alles. Uitendelijk ontdekte hij in een loods een kist, waarop een enveloppe geplakt was. Er stond "Voor Mevrouw Trompet" op geschreven.

- "Trompet" begint met een "T", redeneerde hij.

Het hart van Professor Niezel begon te bonzen.

- Het is toch niet mogelijk dat er zich onder ons een dame bevindt, dacht hij. Dat moet een vergissing zijn.

Nieuwsgierig opende hij de omslag. Hij vergat zijn beleefde manieren en begon de brief te lezen... Het waren instructies van een universiteit waarin stond hoe men de dikte van de ozonlaag kon meten. Professor Niezel verstond er niets van.

Breekhals en Waaghals hadden ondertussen de sleeën volgeladen met het nieuwe materiaal, toen Professor Niezel glimlachend met een groot boek onder de arm aankwam.

- Ik heb documentatie gevonden over ozon. Ik ga deze verder bestuderen op de slee, terwijl jullie me trekken, deelde hij zonder blikken of blozen mee.
- Ja, maar u bent zwaar, mopperde Waaghals en begon aan de slee te trekken.

Professor Niezel deed alsof hij het niet gehoord had en las : « Ozon is een onzichtbaar gas. Het is net alsof de aardbol door een speciale doorzichtige ballon is omringd die niet kan leeglopen. Deze ballon beschermt de aarde tegen de schadelijke zonnestrallen die anders alle levende wezens verbranden...”

- Ah! zuchtte de geleerde. Ik heb het begrepen! Mevrouw Trompet en haar team meten de dikte van de ballon.

- Bij deze draaide Breekhals zich plots om. Hoe weet u dat « T. » een dame is? vroeg hij. Ik had u niets gezegd, ik wilde u verrassen...

Professor Niezel stond op het punt zijn nieuwsgierigheid op te biechten toen Waaghals riep:

- We zijn aangekomen. Ik zie Mevrouw Trompet al!
- Oef! dacht Professor Niezel opgelucht.

De nieuwe machines werden heel nauwkeurig geïnstalleerd. Maar helaas, de resultaten bleven gelijk. De meetinstrumenten waren dus helemaal niet kapot... er was iets ernstigs aan de gang.

- We gaan naar binnen! opperde Trompet bezorgd.

Op de terugweg was iedereen stil. Iedereen dacht na over het nieuwe probleem...

De enige verklaring die men na een lange discussie kon geven, was dat er allicht een lek in de ballon rondom de aarde moest zijn. De aarde was dus ernstig gewond.

- Er moet een mogelijkheid zijn het gat op te vullen, probeerde Professor Niezel enthousiast.
- We zullen er straks over praten, antwoordde Trompet. Laten we binnen een uur afspreken bij het water.

Ze vroeg Dokter Garnaal krill en piepkleine algjes die aan het wateroppervlak drijven te vangen. Goede beslissingen kunnen immers pas genomen worden met een gevulde maag.

Op het strand koos iedereen een plekje rondom de olielantaarn die Breekhals en Waaghals op elk van hun expedities meebrachten.

Professor Niezel vulde een ketel met zeewater en plaatste die op het vuur. Van zodra het water begon te borrelen goot Dokter Garnaal er zijn rijke vangst in.

- Gelukkig beschermen onze vachten ons tegen een zonneslag, merkte Breekhals plots op. Het onderwerp van het gat in de ballon had hem schrik aangejaagd. We zouden onze ogen moeten beschermen!

Het vet van zeehonden kan als zonnebril dienen, zei hij terwijl hij een doos uit zijn zak haalde.

- Maar dat stinkt! riep Waaghals uit.

- En het is slijmachtig! ging Dokter Garnaal verder.

- Wel, dat is dan pech! Breekhals heeft gelijk. We moeten steeds voorzichtig zijn, antwoordde Professor Niezel.

Iedereen smeerde een dike laag zeehondenvet op de oogleden. Een sterke geur hing rond het groepje.

Trompet zag er heel elegant uit toen ze aankwam. Haar zonnebril beschermde haar tegen de zonnestralen. Niemand repte een woord over het zeehondenvet.

- Ik heb jullie mijn specialiteit van het land van het eeuwig ijs klaargemaakt, zei ze. Ze legde een plateau met planktonbeschuitjes in het midden. Dokter Garnaal heeft algen meegebracht waarvan ik puree heb gemaakt. Die heb ik dan op de toastjes gesmeerd.

Niemand durfde ervan te eten. Die toastjes hadden een vreemde groene kleur. Breekhals nam moedig als eerste een hap en vond het heel lekker.

Ze aten hun maaltijd op ingebeelde stoeltjes, platte stenen die ze van de grond hadden geraapt.

Breekhals probeerde een garnaal te pellen, maar dit lukte niet zo goed want de garnaal was te glad. De garnaal schoot uit zijn hand en werd gretig opgevangen door stormvogels.

- Jullie overdrijven, zei Mevrouw Trompet. Die garnalen zijn heerlijk, jullie zouden ze niet aan de vogels moeten geven!
- Maar we doen het niet met opzet, antwoordde Dokter Garnaal. Onze poten zijn te glibberig!

Ze lachten allemaal hartelijk en legden haar uit dat Het te wijten was aan het zeehondenvet. De sfeer was opperbest.

Telkens als Professor Niezel Mevrouw Trompet aankeek, ging zijn hartje heel hard tekeer...

De ontspanning duurde niet lang. Al vlug kwam het gesprek terug naar de ramp die ze zojuist hadden ontdekt.

Mevrouw Trompet nam het woord.

- Volgens onze berekeningen is de aarde gewond vlak boven het land van het eeuwig ijs. De beschermende ballon is lek. Dit is zeer erg want we lopen het gevaar te verbranden.

- Wat een katastrofe! riep Breekhals uit. Het Klimaat van de aarde was al aan het opwarmen, en nu gaan we daarbij nog eens verbranden.

Iedereen stelde oplossingen voor.

- We moeten erop letten dat we spuitbussen gebruiken die de ozon niet aantasten. zei Dokter Garnaal.

- Het zou goed zijn als we geen schuimen en poetsmiddelen meer gebruiken waar vernietigende stoffen in zitten, voegde Breekhals toe.

- En als we u eens teken uitvonden om op alle producten te plakken die de aarde niet schaden.

Toen het aan de beurt van Professor Niezel was, kon hij niets zeggen want hij had niet geluisterd. Hij kon zijn ogen niet van Trompet weghouden. Het zeehondenvet beschermde hem wel tegen een zonneslag, maar niet tegen wat hij nu voelde. Hij was verliefd!

De volgende dagen werkten de geleerden hard.
Wanneer het weer het toeliet, wandelde Professor Niezel langs het water om na te denken.

Hij merkte een pinguïn op die een een mooie steen schonk aan een vrouwtjespinguïn. Hij vroeg zich af hoe hij aan Trompet duidelijk moest maken dat hij van haar hield.

Opeens zag hij haar een beetje verder staan. Hij haastte zich naar haar toe om eindje samen rond te huppelen.

Plotseling verscheen de kop van een uitgehongerd zeeluipaard boven het wateroppervlak. Het dier wachtte af tot een nietsvermoedende pinguïn langswaggelde om dan met een ruk uit het water te springen en de prooi aan te vallen.

- Arme pinguïns, dacht Professor Niezel. Ze zullen aan deze veelvraat niet ontsnappen.

Op het moment dat Professor Niezel Trompet tegemoet ging, struikelde ze over een grote steen en rolde in het koude water. Het zeeluipaard gooide zich naar haar toe, zich reeds verheugend op dit ongewoonlijke festijn... Maar Professor Niezel was hem voor en plukte Trompet net op tijd uit het water.

Oef! Dat was krap!

Trompet bibberde zo sterk van de schrik en van de kou dat ze bijna niet meer kon bewegen.

- Laten we vlug naar binnen gaan, uw natte vacht zal bevriezen, zei Professor Niezel.

Professor Niezel huppelde met Trompet tot aan de basis van waar Breekhals alles had gezien. Hij had thee klaargezet en gaf Trompet een grote handdoek om haar droog te wrijven.

Toen ze een beetje was gekomen van haar emoties, ging Trompet Professor Niezel opzoeken en vertelde hem verlegen:

- U hebt mijn leven gered. Als u er niet was geweest, had dat zeeluipaard me vast en zeker opgegeten. Ik weet niet hoe ik u moet bedanken.

Plots vergat Niezel zijn verlegenheid en antwoordde uitgelaten:

- Trouw met mij!

Trompet was verbaasd, maar tegelijkertijd zo gefascineerd door deze originele geleerde, dat ze zijn aanbod aanvaardde. Ze besloten terug te keren naar Huppelstad.

Enkele dagen later bracht een groot wit schip Professor Niezel, Mevrouw Trompet, Breekhals en Waaghals naar de bewoonde wereld, vanwaar iedereen het vliegtuig naar huis zou nemen.

Terwijl iedereen op het dek voor een laatste keer de blauwe ijsbergen bekeek, kreeg Breekhals een idee.

- Waarom zouden we niet allemaal samen blijven, we zouden sterker staan om de aarde te helen. We zouden een club van het Land van het Eeuwige IJs oprichten, ging hij gepassioneerd verder.
- Akkoord, antwoordden Waaghals, Dokter Garnaal, Professor Niezel en Mevrouw Trompet in koor, want ze waren nog steeds ongerust om wat ze hadden ontdekt.

De Club van het Land van het Eeuwig IJs ging meteen aan de slag.

Er werd besloten dat Breekhals en Waaghals voordrachten zouden houden om duidelijk te maken dat er schadelijke stoffen in oude koelkasten, spuitbussen en poetsmiddelen aanwezig zijn, die de ozonlaag kunnen aantasten. Om deze reden mogen ze niet meer gebruikt worden.

De terugreis naar Huppelstad leek zo kort...

Enkele maanden later, dankzij de inspanningen van alle vrienden van de Club van het Land van het Eeuwig IJs, kon de Aarde eindelijk haar wonde genezen.

Binnenkort zullen er geen zonnslagen meer zijn in het Land van het Eeuwig IJs.

- opgedragen aan alle medewerkers van de International Polar Foundation (IPF) en haar Voorzitter [Alain Hubert](#), die met passie en bekwaamheid aan een wetenschappelijk, educatief en collectief project voor de bestrijding van klimaatsverandering ijveren. Dat hun aanstekelijk enthousiasme iedereen mag aanzetten om op doordachte wijze te handelen ten opzichte van onze Aarde.
- opgedragen aan [Charlotte](#) die pas geboren is... Dat ze ooit het land van het eeuwig ijs mag ontdekken! Zal dat nog mogelijk zijn nu deze fantastische gebieden zo bedreigd zijn?

Van harte

"DANK"

aan GAUTHIER CHAPELLE, dokter in biologie en lid van de International Polar Foundation, die doorheen zijn eigen ervaringen ons in "het Land van het Eeuwig IJs" heeft meegevoerd, en vervolgens ons werk heeft gecorrigeerd.

D/2008/M.Dielemans, éditeur.

INTERNATIONAL
POLAR FOUNDATION